

Stotteren

Wat is stotteren:

Stotteren is niet-vloeiend spreken. Hierin komen tal van variaties voor: het herhalen van woorden, lettergrepen en letters. Het verlengen van klanken, het vast blijven zitten op bepaalde letters (blokkades), bijgeluiden (klikjes, zuchten), pauzes, het gebruik van stopwoorden, vermijdingsgedrag, het omvormen van zinnen en de meest ernstige vorm van stotteren : *zwijgen*. Tijdens het spreken kunnen stotteraars regelmatig tal van bijbewegingen met tong, lippen, ogen en/of armen en benen maken. Er zijn dus veel verschillende vormen van stotteren: iedere stotteraar stottert op zijn eigen individuele manier. Dit zijn uiterlijke kenmerken, daarnaast speelt zich bij de stotteraar ook van binnen heel wat af. Hij kan negatief over zijn eigen spreken gaan denken.

Verder kan het stotteren gepaard gaan met tal van gevoelens als angst, schaamte en minderwaardig-

heid. Soms gaan deze emoties vergezeld van een verhoogde hartslag, zweten,

spanningen in vele spieren en blozen

In het verleden werd vaak gezegd dat stotteren bij jonge kinderen vanzelf overgaat. Dit kan gebeuren, maar is zeker niet altijd het geval. Het is risicovol rustig te wachten op spontane verbetering van het spreken. Hoe langer er wordt gewacht, des te meer het beginnend stotteren de kans krijgt om 'echt' stotteren te worden, en des te moeilijker het is te verhelpen. Daarnaast kan de ongerustheid van ouders over het spreken van hun kind een rol spelen. Zelfs al zegt u nooit iets over zijn manier van praten, maar u fronst bijvoorbeeld of u voelt zich gespannen, dan vangt het kind toch

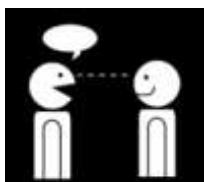

de boodschap op. Hij vertaalt deze signalen als: "ik doe iets niet goed", "ik moet anders praten" of "ik ben niet goed genoeg". Hij spant zich in en juist dan gaat het mis..... hij stottert. Het niet-vloeiend spreken kan een signaal zijn dat in het leven van het kind de druk te hoog is. Vroegtijdig hulp inroepen van een logopedist/stottertherapeut is dus van belang omdat het niet-vloeiend spreken dan nog niet een ingesleten gewoonte is geworden. Hoe langer een kind stottert, des te meer moeite het zal gaan kosten om dit te verhelpen.

Wat kunt u doen als u een leerkracht bent?

Algemene adviezen

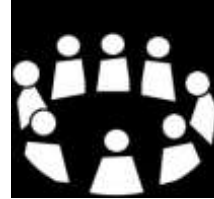
1. Zorg voor een rustige ontspannen sfeer in de groep(duidelijkheid bieden, leergedrag belonen, voldoende succeservaringen enz.)
2. Kijk het kind aan als u praat.

Probeer ontspannen te luisteren: let hierbij op uw eigen non-verbale reacties(wenkbrauwen optrekken, fronsen, blik afwenden enz.)

3. Praat zelf rustig en langzaam. Gebruik korte en eenvoudige zinnen.

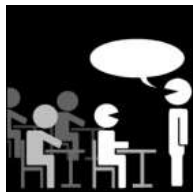
4. Geef het kind de tijd om te spreken. Sla het kind bij een beurt niet over, maar laat hem volledig meedoen.
5. Beloon het stotteren niet(door het kind bijvoorbeeld te ontzien tijdens mondelinge opdrachten).
6. Val het kind niet in de rede en ontnem het niet zijn eigen verantwoordelijkheid door zijn woorden aan te vullen.
7. Benadruk het stotteren niet(zeg niet:”rustig aan, eerst nadenken” enz.).
8. Vraagt het kind teveel van zichzelf, geef hem dan bewust eenvoudiger taken.
9. Eist de omgeving te veel van het kind, maak dit dan bespreekbaar(ingewikkeld taalgebruik, nauwelijks laten uitspreken enz.)
10. Maak het stotteren bespreekbaar in de klas.

Specifieke adviezen(kringgesprek) kleutergroep

1. Bij matig stotteren de bijdrage van het kind in het gesprek inleiden(beurt kenbaar maken, inleidende open vraag stellen, eerst contact maken door iets tegen het kind te zeggen enz.).
2. Bij ernstig stotteren regelmatig het gesprek samenvatten en afwisselend open(uitgebreide antwoorden) en gesloten(ja en nee antwoorden) vragen stellen. Probeer het kringgesprek te beperken.
3. Bij korte mondelinge contacten(het kind komt iets vragen, u wilt het kind iets uitleggen enz.)zo nodig even door de knieën zakken(ooghoogte)zodat het contact rustig kan verlopen.

Bijzondere gebeurtenissen(verjaardag of een nieuwe groep)

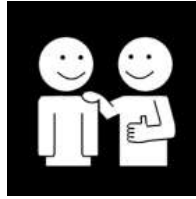
Bijzondere gebeurtenissen leiden bij de meeste stotterende kinderen tot een verergering van het stotteren. Probeer bij verstoring van het normale patroon bovenstaande adviezen extra aandacht te geven.

Wat kunt u doen als u een ouder bent?

1. Neem de tijd om met uw kind te praten en laat uw kind zelf zijn woorden afmaken. Heeft u geen tijd, zeg dit dan en spreek een ander moment af.
2. Spreek zelf rustig; probeer bewust uw spreektempo omlaag te brengen door wat meer pauzes in te lassen.
3. Gebruik eenvoudige zinnen en woorden.
4. Toon uw bezorgdheid over het stotteren niet aan uw kind. Luister naar wat uw kind zegt, en niet hoe hij het zegt.
5. Laat uw reacties niet afhangen van de manier waarop uw kind praat. Bijvoorbeeld: als uw kind voor het eten geen koekje mag, geef het dan ook niet als hij er stotterend om vraagt.
6. Geef uw kind geen ‘positief bedoelde’ adviezen wat betreft zijn spreken, zoals: “praat eens rustig”, “haal eerst eens adem”. Dit kan namelijk tot een tijdelijke verbetering leiden, maar zal

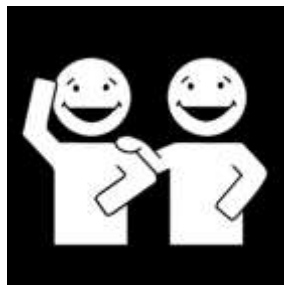
spanningsverhogend werken.

7. Besteed veel aandacht aan de dingen die uw kind kan en goed doet. Moedig hem daarin aan.
8. Mocht u merken dat het stotteren uw kind hindert, stel hem dan gerust.

Zeg bijvoorbeeld: "Iedereen vindt het wel eens moeilijk om iets te zeggen".

9. Realiseer u dat uw kind meer gespannen kan zijn bij verjaardagen, feesten, de eerste schooldag na een vakantie enz.). Door als ouder rustig te blijven, kan de spanning bij uw kind afnemen.
10. Verplicht uw kind nooit te praten.

Het is belangrijk dat uw kind plezier beleeft in het spreken!